

ПРОФЕСІЙНА КОМПЕТЕНЦІЯ ЯК ХАРАКТЕРИСТИКА ФАХІВЦЯ

Комунікація – взаємодія між людьми за допомогою вербального або невербального спілкування, обмін інформацією. Професійна компетенція — здатність людини успішно діяти на основі практичного досвіду, вмінь і знань в процесі розв’язання професійних задач. Для чого потрібна професійна та комунікативна компетенція?

У навчальному процесі компетенція – це передусім результати навчання: під час вивчення модуля той, хто навчається, засвоїв конкретну компетенцію – конкретні знання, вміння, набув досвіду (професійних якостей) і продемонстрував під час цього наполегливість, самостійність, відповідальність (особистісні якості).

Окрім цього, в навчальному процесі компетенції є інтегрованим результатом навчання (інтеграція теорії і практики, інтеграція методів навчання і педагогічних технологій, інтеграція навчальних дисциплін, інтеграція роботодавця і навчального закладу та ін.).

Роботодавцю потрібні фахівці, які здатні розв’язувати конкретні виробничі проблеми і те, що буде використовувати фахівець під час цього (знання, вміння, досвід та ін.), для роботодавця неважливо, як здійснюється процес розв’язання проблеми, а конкретний результат цього процесу. З точки зору досягнення конкурентного результату важлива не здатність використовувати знання, уміння і досвід, а рівень готовності до виконання посадових обов’язків (основних функцій). Рівень готовності визначається системою знань, умінь, досвіду, відповідальності, самостійності, наполегливості, сукупності професійних і особистісних якостей фахівця.

Розглядаючи професійну підготовку фахівця, його професійну діяльність виділяють поняття «професійна компетенція» – здатність співробітників виконувати завдання відповідно до заданих стандартів.

У зв’язку з таким підходом до розуміння професійної компетенції виділяють два основних напрями його тлумачення:

- здатність людини діяти відповідно до стандартів;
- характеристики особистості, що дозволяють їй досягати певних результатів у роботі.

Таким чином, професійна компетенція – характеристика фахівця. Для компетенції характерна наявність знань, умінь, досвіду, відповідальності і т. ін.

Під комунікативною компетенцією розуміється комплексне застосування мовних і немовних засобів з метою комунікації, спілкування в конкретних ситуаціях.

Комунікативна компетенція включають у себе:

уміння доцільно використовувати засоби рідної (української) мови в практиці живого спілкування;

уміння наводити переконливі аргументи в процесі розмови;

здатність орієнтуватися в ситуації спілкування, уміння встановлювати і підтримувати контакт із співрозмовником, змінювати стратегію, мовленнєву поведінку залежно від комунікативної ситуації.

Опорою в цих мовленнєвих діях стають формули мовленнєвого етикету, які є невід'ємним чинником комунікації. Тому, формування комунікативних умінь насамперед починається засвоєння формул мовленнєвого етикету, призначених для обслуговування найрізноманітніших ситуацій: вітання, знайомства, вибачення, подяки, прохання, привернення уваги, згоди, відмови, заборони, побажання, телефонної розмови тощо.

Отже, готуючи майбутніх спеціалістів, де комунікативна компетентність є надзвичайно важливою ланкою ділового процесу, викладачам необхідно постійно, цілеспрямовано формувати у них мовленнєві уміння. Це здійснюється як на лекційних, так і на практичних заняттях. У кінцевому результаті мовленнєво-комунікативні вміння забезпечують подальшу майстерність у студентів, а саме:

- уміння на основі сприйнятої інформації виділяти мікротеми, ключові слова, репродукувати зміст інформації;
- за змістом сприйнятої на слух чи зором інформації будувати низку сократичних запитань;
- виразно декламувати перед аудиторією;
- включатися у обговорення питання, враховуючи вже висловлене, продовжувати логіку розкриття проблеми;
- публічно виголошувати певні результати (повідомлення, стислий зміст підготовленої доповіді тощо);
- укладати систему запитань, спрямованих на розкриття запропонованої теми; – спонтанно підтримувати розмову на задану тему (виступ на засіданні, на зборах, на зустрічі з працівником адміністрації тощо);
- вести дискусію, заперечуючи, стверджуючи або підтримуючи певні точки зору опонентів;

Саме під керівництвом викладача студенти навчаються комунікативної та професійної компетенції.

Література

1. Данченко І. А., Моїсєєва Н. І. Методологічні і методичні основи підготовки студентів вищих аграрних навчальних закладів за спеціальністю Туризм //Вісник Харківського національного технічного університету сільського господарства імені Петра Василенка. – 2017. – №. 188. – С. 82-91.
2. Доброва С., Омельченко Г. Ю. Проблеми мотивації навчання у вищій школі. // Матеріали студентських наук. праць кафедри ЮНЕСКО"Філософія людського спілкування" та соціально-гуманітарних дисциплін. Вип. 2. Харків : ХНТУСГ- с. 19-22.
3. Нанка О., Моїсєєва Н. Національно-патріотичне виховання студентської молоді (з досвіду виховної роботи Харківського національного технічного університету сільського господарства імені Петра Василенка) //Новий Колегіум. – 2018. – №. 3. – С. 20-26.

4. Омельченко Г. Ю. Фактор національної ідентичності в державотворенні епохи модерну. // Українське державотворення: історичний аспект: матеріали Всеукраїнської наукової конференції. Харків, 28 травня 2021 р. – Харків:ХНПУ імені Г. С. Сковороди, 2021. – с. 211-213.

Науковий керівник
канд. ек. наук, ст.викл. Омельченко Г.Ю.

Левченко М. Д.

Державний біотехнологічний університет

SOFT SKILLS КОМПЕТЕНЦІЇ У ПРОФЕСІЙНІЙ ПІДГІТОВЦІ МАЙБУТНЬОГО ФАХІВЦЯ

Професійна компетентність є одним з найголовніших компонентів професіоналізму майбутнього фахівця, яка дозволяє виконувати професійну діяльність з високою ефективністю. Аналіз вимог роботодавця до молодих фахівців виразно вимагає й того, щоб були розглянуті конкретні компетенції, які повинен мати спеціаліст для успішного та ефективного виконання роботи. Як правило, ці компетенції є надпрофесійними. Тобто, універсальними для фахівця абсолютно будь-якої галузі і не пов'язаними з його посадовими обов'язками.

Сучасний фахівець — це висококваліфікований професіонал, який поєднує загальні знання зі знаннями конкретної галузі діяльності, вміє визначати першочергові завдання та володіє вмінням налагоджувати взаємодію та взаєморозуміння з людьми, що означає досконале володіння культурою комунікативної діяльності. Саме від комунікативної компетентності залежить здатність особистості досягнути мети у соціальному житті.

Компетентність — це здатність кваліфіковано виконувати завдання та роботу, здійснювати діяльність. Комунікативну компетентність найчастіше визначають як уміння встановлювати та підтримувати необхідні контакти з людьми, здатність особистості до спілкування в одному й декількох видах мовної діяльності, що являє собою придбану в процесі природної комунікації або ж організованого навчання особливої якості особистості.

Ми розуміємо, що успішна кар'єра пов'язана не лише з якісним виконанням прямих посадових обов'язків, реалізацією професійних знань та навичок. Її успіх залежить і від того, як молодий фахівець, теперішній здобувач вищої освіти, вміє планувати свою діяльність, визначати завдання для досягнення цілей, розставляти пріоритети, спілкуватися з колегами та керівництвом.

Soft skills (з англ. «гнучкі навички») – назва універсальних компетенцій, які найчастіше можуть бути ключовими в успішній трудовій діяльності. Зазначимо основні із них, найбільш затребуваних роботодавцями і часто застосовуваних спеціалістами:

1. Критичне мислення – процес міркування, який використовується для об'єктивного аналізу якогось предмета з метою формування оцінного висновку; здатність ставити під сумнів будь-яку інформацію, власні ідеї